

NDUPT3RAM 1

**Nasha Kərtə dəga bayanzinaye 1,
kərtədəga banajinma kuru jiri
jiro soga**

Was3la awo suro dən daganamadə bayanna faidado nasha kulashi nzerifye tədənama sodə surawu, sandi adudə, bayanna kura kura masodə sandiya banajjiyin

WASĒLA		Ikkuwalto	
Awoga surodən daganama	Awowa awi so wakatə fitənadəbe'a səsangin kuru kəndaram nətəkawobe suwudin asutabe halla awo surodən dəganabe taganasbe-a kordən dəgana-a kuru men.		
Wasələwa--sənana	Ikkuwalto	Jiliya	
TARIHI FITĒNA-A/AU TAJIRWAYE	Awoga suro də tarihiye njokkuno waajinma dəga suwudinma kuru nzerifo kuren wazənama dəga tagasənama au shiwal	Nadə	
		Karukam, ryiji, tawaba	
		Wawa alagəla	
		Awoga Ngawun wakazəna	
		Naptə nələwaye-a, Nələwa-a	
Furaskəram muamala siyasabe	Awowa suronma raksu nətəkawoba-a au shiwal nzzə suwudin, au ita fuwuzəyin au sha datu ba'aro sudinma	Duno baa siyasabe	
		Kowo-a kuru hakku cidabe kuzukkuro yio-a	
		Fafaltə dunobe au kərmaibe	
		Am martawa'a siyasabe-a takkalla-a	
KƏNDARAM CIDARAMBE-A SHARABE-A AWO NOATABE-A	Ka'idawa gomnatila-a fatobe-a, awowa noata-a, ka'idawa-a, au nizamwa-a doni kuwawa nətəkawobe kəmaayero sasarayinma, au sandi doni kuwawa sandimadə'a ngaworo kalaksayin kuru kor nətəkawo'a fuwuzayinma.	Cidaramla	
		Sharaye	
		Hal ita Ngulatə	
		Dunyala	

 KUWA
Fulu kuwa diye

Kuwa kurmaro wusɛla jumla jamibe dɛro wajinmadɛ, maanzɛ, sabswi hawarye-a bayannado cida jami adam ngana sodɛro banna sudin maion (alama njokkunoso, ranno, kuru/au nadin kamro awo muradɛzɛna daptɛ).

WASɛLA	Ikkuwalto	
Kuwado kɛla kurmaro jumla jamaben wajiyinma	Kuwaga doni kɛrnaaro wakazayinma kuru futu anyibe jumlawe jamibe gadegade-a nawa gadegade-a lejinma. Surodɛn bayan doni am kuwadɛ gozanabe mbeji, kɛrauwwa-a wajibba kɛlanzabe-a amma yitkawobe-a, kuru awowa doni kuwawadɛ'a saudin au fuwuro saadinma.	
Wasɛlawe--sɛnana	Ikkuwalto	Jiliya
KUWAWA NZETKAWOBE	Futu tajirwa dɛye kula jumla jamiye ladɛn, fitɛna, ranno, nadinro kamro awo faidatiyinma daptɛ, na nzɛrifo bayero kurazɛ lezɛnana Surodɛn bayan kɛla kuwadɛ halla musamman ye menwa wajiyin, fasal cidaye cidaram/karapka ye futu cidannzayewa, au gomnati au cida gomnatiga lezinyima awoado kaida cidanzaye gozɛna lejinma menwa.	Kuwa Jili Futu
	Kɛrauwwa kɛndowudɛbe suronzan jamiwa au am doni kɛndo doni loru suwudindɛ daataro sadinma-a, am zamtɛna'a kɛltɛnza-a alakanza-a, kuru katappa cidawu/cidaramma doni wajibba taganasbe sadinma'abe.	Jili Kɛltɛ Am zamtɛna'a nɛmkam dio Hakku cidabe kuzukkuro yio
NA KUWAWADɛ CIZANAMA	Awowa doni kuwadɛ'a suwudin(ɛna)ma Adɛye suron awowa doni badiyaramlan sandi kɛndowu kuwa gotabedɛye sɛkkɛ kuwadɛ gozana (banna diomaso au cidawudɛ wajibnza saawo tiyero). Suron fuwutɛwu-a awowa noata-a nasha naptɛram jamabe-arzɛyibe, korbe-a, au siyasabe-a mbeji sandi doni banazaa kuwadɛ'a gɛrzayinma, martawa gomnati ganabe-a, lardɛbe-a, kuru/au dunyalabe-alan.	Jili Gɛrtɛwu au dɛrebawa Ada

Nəm dunogana

Num duno gana
kawu dāga
wuzənama

Kuwa kurmaro wusəla jumla jamibe dəro wajinmadə, maanzə, sabswi hawarye-a bayannado cida jami adam ngana sodəro banna sudin maion (alama njokkunoso, ranno, kuru/au nadin kamro awo muradəzəna daptə).

WASƏLA	Ikkuwalto	
FUTU KUWADƏYE ADADU JAMAYE LEZƏNA	Jamiwa jamabe doni kuwawadəye zamzənama, futuwin au ngama kuwawa anyiro duno gana'aro wallada, kuru futu doni tamorammadə jami jumla ammaye gadegade-a kuru nawa gadegade-alan gadejinma.	
Wasəlaw--sənana	Ikkuwalto	Jiliya
Alamaram jumla jumla amma zamtənaye	Alamaramma jumla ammaye doni daataro sandiya kuwadəye lejin nəmduno gananza nasha kuwadəyen fəlejin.	Ilmu jumla jamaye Nadə Awo laaro furumtagə Təgəndo
Tamoramwa Kuwawadəye	Tamoramma badiyarambe-a darebe-a tiyibe-a, naptəram jamabe ndaso woso, kuru na lezənama-a	Tiyyila Naptəram jamabe-a hangal kərdəstaabe-a Sharabe-a kərewabe-a
Jamido zamtənaye nunganza kunungatəye	Jawawuwa (ngəla-a/batti-a) jumla amma zamtənabe tamoramma kuwabe asutənaro sadinma. surodən futudo kuwa dəye asutadə bayanna dəga lejinma	Farlaktə Cida Gərtəgə au yasa Gawiltə Gadeso Kuwa dəga asuta

RAKTĒ

Raktā kuwa dāga wuzānāma yirawo

Raktādo mbejima wasāla kuwa ba diye suronzān bayannado kare mbejima, kuru raktā mbejimado kuwa samma sutānamaro katap gota, kate kam shi kēlan zāyen au suro jamaye men, suro nasha nadiye kuru suro garno lardāye au lardā dinaye son.

WASĒLA	Ikkuwalto	
Raktāw a kuwawa nzātkawobe caman mbejiro katap gotāgāye	Razuwuwa-a raktāwa-a (nzunduwa, ilmu, mu'amala jamabe, kuru awowa gadeso-a) doni martawa kamma-a fatobe-alan caman mbejima kuwawa nzātkawobero katap gotāgāro, tamorammadā fulutāmen au awowa kuwadā'a fuwuzayinro katap gotāgāmen. Surodān jawawu yio cidaramla jiliwi yaye au raktāwa lardābe-a lardāwa dunyabe jiliwi yaye kushetā mbeji.	
Wasōlawā--sōnana	Ikkuwalto	Jiliya
RAKTĒWA JUMLA AMMA ZAMTĒNAYE	Raktāwa tiyibe-a, naptāram jamabe-a hangal kērdāstaabe-a kuru karewabe-a (surodān nzunduwa-a, razuwuwa-a kuru ilmu-a) kam wosobe-a, fatowa-a/au yallasobe-a mbeji kuwadā-a tamorammanzā-a raktāro.	Tiyila
		Naptāram jamabe-a hangal kērdāstaabe-a
		Sharabe-a karewabe-a
		Nēmmbēji
Nzunduwa-a nizamma-a kuru cidawu-a fatobe	Kākāltā raktāwa kamma-a jamibe-a na zamtānadān cidaramma-a, nizamma-a kuru cidawu-a (nguro, bārni, nasha) kuwa doni wakatā sādindā fulutāro au katap gotāgāro au tamoramma kuwadāye. Adāye suron futu doni cidaramma anyi-a, nizamma anyi-a, cidawu daa, kuru am daa cidazayin-a, kuru nēmmbējinza-a, kuru futu jumla jamabedāye kasatsayinro.	Nzātkawo
		Nālewa-a nzāliwo-a
		Cidawa
		Adala kuru naptāram jamabe-a
		Fando-a nēmmbēji-a
CIDARAMLA-A KURU DULUWUWA GADE-A RAKTĒWA JAWAWU YIOBE-A	Cidawu doni wajib nzātkawobe-a kuru kasada-a raktā-a am awo diwi diomaso'a kēntabe sandilan mbejima. Razuwuwa-a raktāwa-a cidarambe sammaso ikkuwalto nzātkawo-a jawawu yio-aro, cidaramma sharabe-a nzātkawobe-a kunten, duluwuwa fatobe-a, kuru adāgaima duluwuwa nzātkawobe-a jawawube-a lardābe-a dunyabe-a kunten.	Wajibba
		Jawawu gomnatila
		Duluwuwa gadeso
		Jawawu lardāwa dunyabe
		Awowa dapcinma